

DRUZINSKI PRIJATELJ

poučno - zabavni list s podobami za slovenske družine.

Izhaja dvakrat mesečno in sicer vsak drugi in četrti petek v mesecu.

Če je ta dan praznik, izide list dan prej.

Dopise, naročnine oglase in reklamacije je pošiljati uredništvu oziroma upravištvu v Trstu ulica Vincenzo Bellini 2. IV. nadstr. — Naročnina je za vse leto 3 K., za pol leta 1 K 50 st. Posamne številke po tobakarnah stanejo 10 st.

Cenjenim čitateljem!

Poslali smo mnogim prijateljem in somišljenikom prvo in drugo številko „Dr. Prij.“ na ogled. Kdor nam tudi druge številke ne vrne, se šteje za naročnika.

Kdor ne prejme lista ob pravem času, naj reklamira pri upravištvu, da se pomota odstrani.

Presrečno se zahvaljujemo vsem dobrotnikom, ki so se z vneto poprijeli našega lista in nam poslali gnetno ali moralno podporo. Bog povrni!

Nadejamo se da nam bo možno vstrezati vsem čitateljem vedno bolj in bolj.

Uredništvo in Uprava.

Kaj premore ljubezen?

(Sličice).

III.

Skrivnostno je šuštel listje oljk ono čarokrasno noč. Bog ve, si je li dopovedalo kako zanimivo bajko polno orientalskih fantazij, ali se je morebiti pomenkovalo o tem, kaj vse je doživelo in videlo odkar se je pomlad naselila v deželo, lahko tudi, da je povpraševalo nagajive lunine žarke, ki so plesali od lističa do lističa kaj vse vidijo po svetu, ko vedno naprej takole brez skrbi potujejo; vse možno, a najverjetnejše je, da je skrivnostno šuštenje listja veljalo prizoru, ki se je edini vprizoril v zgodovini človeštva in ki mu je bilo priča ono listje na oljskem vrtu. Bog, Stvarnik vsega, se je bolečin zgrudil na zemljo, a vzrok temu je bila nehvaležnost, grda nehvaležnost Njegove stvari — človeka!

Kristus se je ločil za nekoliko korakov od svojih apostolov, da se v samotni pogovori s svojim Očetom, da se v molitvi okrepi za zadnji a najhujši boj, boj, ki ga bo stal življenje. Pokleknil je na mahovito rušo ob deblu širokovejnate oljke in zamolil tako iskreno k Očetu za pomoč, da je

pozabil na vse, kar se je okolo njega godilo, da ga ni molila v zbranosti razposajenost luninih žarkov, ki so radovedno skakljali po njegovem obrazu ter včasih pogledali v njegovo črno brado, da ni obrnila ni za trenutek njegove pozornosti nase ona globoka tišina. Njegov duh je bil pri Očetu, tam je zajemal krepila, tam tolažbe — in te je bil potreben. Saj se je njegova človeška narava tudi vstavljala trpljenju, zlasti tako groznim mukam, ki jih je kot Bog prevedel. A ne samo muke je videl, ki jih ima trpeti, Njegov duh je gledal tudi sadove teh muk, sadove Njegovega trpljenja. Njegov duh pa je zrl tudi zakaj, da se mora On jutri povišati na lesu križa. In ta vzrok je bil — človeški greh na jedni strani, a na drugi strani neskončna ljubezen božja.

Bog, pravični Bog, bi lahko uporno svojo stvar, človeka, ki je grešil v raji kaznoval z vso strogostjo, toda njegova dobrot, njegova usmiljenost do človeka ne pozna mej — obljubil mu je, da ga bo rešil greha ob svojem času. In ta čas je prišel oni bajnokrasni večer. Zveličar se je pripravljaval na zadnji, najvažnejši del svojega poslanstva — na trpljenje in smrt. Pač ljubezen čez vse ljubezni! Stvar, ki se ima zahvaliti za vse, kar ima, Bogu — svojemu Stvarniku ta stvar je izrabljala prav Njegove darove v to, da je kljubovala njegovi volji, da je prelomila njegovo zapoved. Kaj bi zaslužil oni, ki bi z denarjem, podkupljenim mu od ljubečega dobrotnika, podkupil morilca, ki naj dobrotnika umori? Nihče ga ne bi milo sodil — in človek, ki je v primeri z neskončnim Bogom manj kakor minljiva sekunda v primeri z večnostjo, kaj zasluži tak človek, ki izrablja božje darove proti samemu Bogu? Ni li to žaljenje neskončno, ni-li neodpustljivo? Dá, neskončno, je, a neodpustljivo ni — ker je ljubezen božja neskončna! Da se je zadostilo za neskončno razžaljenje, treba je bilo zadoščenja, ki bi imelo neskončno vrednost. Človek pa ni bitje, ki bi bilo

neskončno, čegar dela bi imela neskončno vrednost. Naj je li sprava z Bogom torej nemogoča? In vendar je Bog, ki je tako zvest v svojih obljubah, zagotovil človeka, da ga bo rešil izpod jarma greha. On, ki ne more goljufati niti goljufan biti, On je držal svojo besedo. Njegov jedino-rojeni Sin, z Očetom jednega bitja, Bog, se je včlovečil in vsako njegovo delo je bilo neskončne vrednosti, saj je bilo — božje delo.

In oni večer se je pripravljaj Bog — človek, da s sramotno smrtjo na križu obilo zadosti za vse človeške žalitve napram Stvarniku. Je li še kedaj kdo tako ljubil, kakor je ljubil Kristus človeka? V tej goreči ljubezni do bednega zemljana je Sin božji molil in prosil svojega nebeškega Očeta stanovitosti v skorajšnjem trpljenju. — Pa vsplaval je Njegov duh in zazrl bodočnost, zrl je na vspehe zveličavnega dela — Zveličar pa je postajal žalosten, žalosten do smrti. Kaj pa je bilo zopet vzrok te žalosti? — Človeška nehvaležnost, greh. Dá, tudi v prihodnosti, potem ko bo njegova kri že prelita v zveličanje duš, potem ko bodo njegovi nauki že poznani, dobro poznani od premnogih narodov, da, tudi v onih časih je zazrl ljudi, ki bodo hujše zlorabljali darove Stvarnikove proti njemu samemu, kakor kedaj po — prej. In teh krivda bo huda, huda! Saj oni, ki so grešili pred njegovim prihodom, oni si niso bili popolnoma svesti hudobije greha, za nje bo prosil raz križa: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo kaj delajo“, a o prihodnjih grešnikih ne bo mogel tako govoriti, ker bodo dobro poznali zveličavne njegove resnice, morebiti tudi nekaj časa verovali vanje, a jih potem zavrgli iz ničevih vzrokov. Videl je Zveličar v duhu ljudi, ki bodo zametali Njega, njegovo cerkev in vse kar je krščanskega iz one pogubne ošabnosti, v koji se človek, minljiva stvar, prevzame ter govori z upornimi angelji večnemu svojemu Stvarniku — Bog, ne bom ti služil! In zrl je Kristus, kleče na mahoviti ruši pod širokovejnatu oljko, to prevzetnost, zrl je, kako se bo kopičil greh na greh, zrl je grdo nehvaležnost človekovo, za katero bo moral jutri dati svojemu Očetu zadoščenje, obilo zadoščenje. On najnedolžnejši, ki ni poznal niti sence greha, on naj prevzame vse te neskončne žalitve božjega veličanstva nase, on naj bo obložen z grehi bolj kot največji grešnik... Strah, stud nad grehom je prevzel Kristusa, mraz ga je spreletaval menjaje se z vročino, Bog — človek se je zgrudil na obraz ter zaprosil Očeta: „Oče, če je mogoče naj gre ta kelih od mene.....“

A Oče nebeški je hotel imeti popolno zadoščenje za najhujše in ob jednom tudi edino zlo — za greh. Hotel je, da se pokaže njegova ljubezen ljudem v taki luči, da jih mora ganiti,

če bi le hoteli količkaj o nji premišljevati. Poslal je svojemu Sinu tolažbe, krepila po angelju. — Kristus je vstal in odhitev k apostolom, saj je prišla njegova ura. Na mestu pa, kjer se je bil boj, boj med božjo in človeško naravo njegovo, tam so se poznali sledovi krvavih kapljic — sledovi krvavega potu. Narava pa se je čudom čudila svojemu Stvarniku, in listje košatih oljk se je skrivnostno popraševalo, kaj to pomeni....

IV.

„Dá, tu je bilo! Od one-le strani sem jih pripeljal, tam po tisti skrivni stezi smo prišli.“ — Bil je izdajalec Juda. Črv vesti je začel neusmiljeno glodati v njegovi duši, onih trideset srebrnikov ga je peklo, žgalo kot žrjavica. Hitel je v tempelj z iskrico nade, da še popravi kar je zakrivil, da odkupi po nedolžnem prodano kri. Pa glej, oni, ki so ga prej tako z veseljem sprejemali, ki so se mu tako sladko prilizovali, dokler ni bil Jezus v njih rokah, oni so se mu danes tako prezirljivo rogali, pač tako, kakor navadno ravnajo ljudje z izdajalci, ko jih več ne rabijo. Zato pa jih je preklel, preklel je sebe, preklinjal vse, na kar se je spomnil. Vrgel je srebrnike, z nedolžno krvjo oškropljeni denar, po svetišču ter zdirjal kakor besen ven, ven iz mesta v goščo, kjer je divjal kot plaha zver sem in tje, zapletal se v grmovje polno trnja, zaletoval se v debla, dokler ni slednjič prišel, sam ne ve kako, sem na mesto najbridkejših spominov. Globoko je bil zasopljen, težko je dihal. Obleka mu je bila raztrgana in razcepana, po obrazu in po rokah je imel polno prask, noge so mu krvavele. Onemogel se je zgrudil pod oljkino drevo blizu onega mesta, kjer je bil včeraj prijet njegov učenik in zatisnil je trudne, divje izbuljene oči — a spanec, ta tolažnik v vseh nadlogah, ta se mu ni hotel približati, podila ga je razburkana in nikdar mirujoča vest. Klicala mu je v spomin vedno z nova njegovo hudodelstvo, spominjala ga je najmanjše podrobnosti včerajšnjega dne.

„Dá, po oni le stezi sem jih pripeljal“, nadaljeval je Judež svoj samogovor, „one vojake in biriče, ki so mi jih dali ti — in zopet jih je obsodil na duo pekla-farizeji... Pa kako so se mi dobrikali, ha, bil sem njih najboljši znanec, prijatelj! — Mislil sem, da se bo učenik začudil, morebiti celo zbežal — čudno — stopil je še celó pred druge moje tovariše, kakor da bi prišli po nje in bi jih hotel braniti. — Ha, če je bil Bog, pa naj bi bil všel! — Pa še »prijatelj« mi je dejal in objeti se je pustil! In kako milo me je pogledal, ko sem se mu približal; skoro, skoro da se nisem premislil ter objel jednega izmed tovarišev, a učeniku zašepetnil naj beži in se skrije!... Pa kaj, saj bi se bil lahko rešil, zakaj pa ni takrat všel,

ko smo vsi popadali kot snopje na tla, ko nas je vprašal, koga iščemo! — Čudno pa je res bilo, čudno! — In zakaj ni pustil, da bi ga Peter in drugi branili — sam si je kriv, da se je tako zgodilo! .. Tu pa se je izdajalec spomnil učenikovih besed: „Sin človekov ide sicer, kakor je pisano o njem, a gorje onemu človeku, po kojem bo Sin človekov izdan, bolje bi mu bilo, da bi se ne bil porodil.“ Kaj, če bi bile te besede njemu namenjene?... „Gorje, gorje! — zgubljen sem, ni ga več prostora za-me tu na zemlji!“ Izdajalec je skočil po koncu ter divjal dalje, dalje po temnih šumah... Ob istem času pa je Zveličar prelival zadnje kaplje svoje krvi za vse ljudi, ne izvzemši nezvestega izdajalca Jude, ne izozemši temu podobnih izdajic vseh časov in krajev...

V.

Za cesarja Nerona, kakih 33 let odkar je bilo zveličavno delo božjega Sinu dovršeno, je delalo kakih sto pregnancev daleč od Rima, gori v Iliriku — v kamenolomu. V potu svojega obraza so se pokorili za najrazličnejše pregrehe. Nekateri so bili obsojeni tjakaj zavoljo raznovrstnih hudodelstev, drugi morebiti le zato, ker se niso znali dovolj klanjati mogočnemu Neronu in njegovim prilizovalcem, a drugi zopet — bilo jih je kakih dvajset — ker se niso bali v javnosti priznati, da ne verujejo v nešteto množico kamenitih in bronastih, pa bodisi tudi zlatih rimskih bogov, ampak da so — *kristijani*! In zato se je zlil ves imperatorjev srd nanje. Veliki večini njih tovarišev, hrabrih spoznavalcev, je bila odločena mučeniška smrt v areni, pod zobom krutih zverin, na gromadi i. t. d., le oni so bili poslani v mučeniško življenje, življenje hujše nego sama smrt — obsojeni so bili v kamenolome. A kristijani so čuli to obsodbo vedrega obličja, veselih lic, saj so imeli priložnost trpeti za Kristusa, ki je dal zanje svoje življenje. In trpeli so mnogo, mnogo ti mučeniki v življenju! Težko delo, slaba in pičla hrana, malo počitka, vse to jih je mučilo dan za dnem, a najhujša muka so jim bili rimski vojaki in pazniki, ki so uprav divje, neusmiljeno ravnali z njimi. Le eden izmed vojakov je bil nekako mil s kristijani, rad se je približeval njih gruči in če ni bilo družega stražnika blizu, je sem ter tje tudi kako besedico spregovoril z njimi. Ti ljudje so se mu zdeli nekako sorodni in zasmilili so se mu, ko je videl kako tiho in vdano prenašajo svojo grenko usodo, krute in neusmiljene vdarce paznikov. In to delajo vse iz ljubezni do nekega človeka, ki so ga Rimljani križali tam v njegovi, vojakovi, domačiji — v Palestini; tako so mu med prezirljivim smehom pripovedovali enkrat tovariši, ter še dostavili, da ti ljudje baje niso pri čisti pameti, kdo drugi bo trpel za jednega pred leti križanega — bogovi

vedo kaj je bil, morebiti kak razbojnik — toliko trpel, saj onemu itak nič ne koristi; pravili so tudi, da je ta umobol jako nalezljiva bolezen in tako na tihem so si šepetali, da se je prijela najbrže tudi njihovega podpoveljnika, saj so enkrat videli, da je imel pod togo skrit *majhen križec*. — To pripovedovanje je v vojaku le še pomnožilo radovednost, začel se je vedno pogosteje razgovarjati s kristijani in slednjič je zvedel vse o Kristusu in njegovi veri.

Od onega dne pa, ko je bil popolnoma rešil to uganko, od onega dne je postal zamišljen, malobeseden i do tovarišev i do kristijanov. Saj je zvedel čudne reči. Zvedel je, da je začetnik in prvi oznanjevatelj vere, ki se je oklepa krščanska dvajsetorica, tisti Galilejec, ki je hodil v onih blaženih časih, ko se je še igral tam v Betaniji pri Jeruzalemu kot otrok z bratci in sestrami po domačih livadah, po Palestini, ki je mnoge čudeže delal in veljal splošno za preroka, velikega preroka. Čudno, čudno! — pa ne, zakaj čudno; saj se je o njem lahko kaj takega pričakovalo. In zmislil se je vojniki na oni lepi dan, ko je prišel Kristus v Betanijo povodom Lazarjeve smrti. On je takrat še le dopolnil sedmo leto, a se prav živo spominja vsega dogodka. Tudi on je bil med radovedneži tam ob Lazarjevem grobu in na lastne oči je videl, kako je prerok zaplakal, ko je zvedel, da je njegov prijatelj umrl. In videl je, kako je Jezus obudil mrtveca, videl, kako je ta potem odšel skupno s Kristusom in sestrama domov. A tudi nekaj je slišal in dobro si je zapomnil besede; zdi se mu kakor bi jih bil Galilejec ravnokar izgovoril. Predno je obudil mrtveca je povzdignil oči k nebu in rekel: „Oče, zahvaljujem se ti, da si me uslišal. Jaz sem sicer vedel, da me vedno uslišiš, pa rekel sem *zavoljo ljudstva*, ki stoji naokolo, da veruje, da si me Ti postal.“ Da, prav tako je govoril, a deček takrat teh besed ni razumel. Pa še nekaj ni ob tisti priložnosti razumel — ko se je ril skozi množico domov, je slišal mnoge govoriti in zatrjevati: da, sedaj tudi jaz verujem, verujem da je več kot človek, več kot prerok, verujem, da je sin Onega, s kojim je ob grobu vpričo vseh govoril. Tudi tega takrat ni razumel, kakor mu tudi ni hotelo iti v glavo, zakaj so se farizeji vedno jezili, ko je prerok storil kak čudež. Danes pa razume vse, vse. In tekel je takrat dalje, da pove svoji mamiči, kaj se je zgodilo; dotekel je Kristusa in že je hotel mimo njega, a nekaj ga je gnalo k preroku — in pristopil je ter ponavljal kar je slišal: „tudi jaz verujem!“ Zveličar pa mu je položil roko na kodrasto glavico, se mu je prijazno nasmehljajal in ga blagoslovil. — Od takrat so minula leta, minula med raznimi prilikami in neprilikami, ne da bi se več zmislil na one dogodljaje v blaženih

otroških letih. Sedaj pa so se mu kar naenkrat obnovili v spominu tako živo kakor da jih še enkrat doživlja, a ne doživlja več kot otrok, temveč kot zrel mož, ki tudi razume, kar se godi krog njega. In zahrepenel je z vso silo svoje duše, da bi se še enkrat vrnili oni časi — ne bi se več pomišljal, postal bi neločljiv tovariš Zveličarjev.

Kolo časa se sicer ni moglo zavrteti za tri

desetletja nazaj, a želja se je vojaku spolnila, postal je drug in naslednik Kri-tusov — neko temno noč ga je krstil jetnik, delavec v kamenolomu, krščanski duhovnik. In vojak je nosil od onega dne, kakor njegov podpoveljnik, pod togo preprost iz lesa izrezan križ ter je sejal med svojimi tovariši zveličavno seme...

Če se popelješ iz Neaplja v južni Italiji ob morskem obrežju proti Pompeju, ugledaš skalovit otok Kapri. Znan je po svoji naravni lepoti; radi tega ga ptujci, posebno Nemci, zelo obiskujejo. Rimski cesar Tiberij je preživel tu zadnja leta svojega življenja.

Maš Janezek pa je ves drugačen !

(Po maloruskem).

Hvala Bogu ! Tudi v Miklaševo hišo je zasiljala zvezda sreče. Toliko časa je bilo tu vse nekam prazno in otožno. Zdelo se je, da ni žive duše v hiši. Vse je bilo mirno in tiho. Veselja pa in zadovoljstva nisi mogel zapaziti pri Miklaševih ker so bili delj časa brez otrok. Še le v poznejših letih je Miklaševa povila svoje prvo dete edino dete. Nepopisna sreča ! Očetu in materi je bil Janezek neizmerno veselje, zato pa sta se oba trudila po vseh močeh, da ga „dobro“ vzgojita. Skrbela sta zanj z najboljšim namenom. Pazila sta, da mu ne bi nič manjkalo. Janezek je začel umevati to žal preslepo ljubezen svojih starišev do njega in kmalu se je pokazalo, da je on v hiši ne samo središče, temuč tudi gospodar. Kar koli je pozelel, vse je dobil. Zakaj ? Ker je bil edini sinček. Oče in mati, oba enake pameti ali boljše nespameti, sta mislila, da morata svojemu edinemu detetu dati vse, kar je hotelo. Bala sta se, če mu ne data, da jima oboli od žalosti in

umre. Da, da, Janezek je prinesel pravo življenje v hišo

V začetku, dokler je bil Janezek še nerazvit dokler ni še začel hoditi, je vladala sreča in veselje pri Miklaševih. S časoma pa se je to predrugačilo. Vse je šlo narobe. In zakaj neki ? Saj Janezek ni vendar le zakrivil tega ? Ne, ne ! Slepa in neprevidna, le čutna ljubezen starišev do otroka je bila temu kriva. Ta ljubezen ni mogla Janezku odreči ničesar, tudi ko je dete zahtevalo, to kar ni bilo zanj.

Če je Janezek le stegnil ročico po kaki stvari takoj so mu jo prinesli. In deček je začel tipati, vlačiti in trgati vse kar mu je prišlo pod roke. Ko se je pa naveličal tega „opravila“ je zahteval zopet drugo. Stariši so mu vsakokrat ugodili, tolažili ga in tako *razvajali*. Prinesli so mu psička, mačko, golobe, zajčke i. t. d. Ko jih je pa začel mečkati in stiskati, je začela prava vojska. Da bi pa utolažili jezo malega sitneža, so oče, mati, dekla ali kdor je bil ravno navzoč, udrihali po nedolžnih živalicah, da je bila groza. Janezek je moral imeti vedno prav, vedno je moral biti zmagovalec.

Velik križ je bil z Janezkom pri hrani. Vse so mu dajali v usta. Raznovrstne jedi, sladčice in pijače je moral pokusiti. Tudi vilice in nož so mu potisnili v roke, če je zahteval. Nekaj časa so zavijali ostrine v rute, a mali „junač“ jih je kmalu potegnil ven, in koliko truda, koliko pazljivosti je morala dekla imeti z otrokom, da se ne bi poškodoval.

Ko pa ni Janezek maral za kako stvar, morali so jo stariši takoj 'skriti. Da tudi dekcle so menjavali, če tudi so bile pridne in poštene, ker sta si oče in mati Janezkova domnevala, da njihov sinček ni dovolj postrežen.

Ko pa je otrok začel hoditi in tekati, ni maral iti tja, kamor je želela mati ali dekla, temveč, kamor je njemu ugajalo. Gorje, če mu je dekla to branila, deček je začel mahati z rokama in siliti s vso svojo močjo, kamor je hotel. Svojehlaven in odločen je pač bil, in morala je veljati njegova. Komaj je kaj začel, že je popustil. V eni uri je bil na dvorišču, v hlevu, na travniku, na vrtu in sam ne vem kje. Kmalu je šel na najvišjo stopnico v podstrešje in precej je hotel biti na najnižji stopnici v kleti. Miklaševi so imeli globoko v podzemlju temno shrambo. V tej je bila tema kakor v rogu, če je nisi sam razsvetlil. Nekega dne je šla postrežnica z Janezkom mimo vrat te podzemske shrambe. Mali junaček si jo je hotel ogledati in zato se je drl in trl, da se ga pelje v to skri-vališče. Dekla mu je to seveda branila in otrok je zagnal tak vrišč in krik, kakor da bi bil konec sveta. Pametna dekla si je mislila, naj se le izjoče malce, da se mu ojače glasila, da postane dober pevec. Kadar se utruji, pa bo že tih. — Toda dekla je poznala svojo gospodinjo kakor novčič in vedela je, da bo začela toča, če ne utolaži otroka. Zato mu je dejala: „Molči, molči, ljubi Vanek bova šla pogledat mlade ptičke. „Glej, glej, pič, pič, pič, na, na, ciba, ciba, ciba“ je klicala kokoši in piščeta. „Glej, kako so lepi ptički!“ A vse zastonj. Janezek je trobil, kakor črednik, tako da so se še kokoši splašile na vse štiri vetrove. Le petelin je bežal malo bolj počasi in vpil «kdo, kdo, kdo, kdo, kaka — kdo.»

Kmalu je prišla Janezku na pomoč — mati. Vsa spehana in zbegana je začela vpiti na pošteno dekcle — „kaj pa počenjaš z otrokom — ti deklina, starina, ali nimaš še pameti. In vrla mladenka je povésila oči in mirnim, potrpežljivom glasom rekla — „Milostljiva gospa — Janezek hoče na vsak način v temnico, a jaz mu ne morem ugoditi.“ Gospodinja je vzela na to svoje dete v naročje — in ga tolažila: „Srček moj, povej svoji mami, kaj bi rad. Hočeš tu le noter? „Da, da,“ je odgovoril otrok. — „Prinesi brž luč,“ je zapovedala postrežnici. To se je zgodilo takoj. Dekla je šla s svečo naprej in mati s svojim ljubljencem Ja-

nezkom za njo. Bili so na pol stopnic, ko se je dete obrnilo in oklenilo vratu materinega, ter dalo vedeti, da ne mara iti dalje. Morali sta se obe na voljo fantka obrniti.

Taki slučajji so se ponavljali večkrat.

Komaj je pa dete govorilo, to je bila vsaka njegova besedica *zapoved* drugim.

Pri mizi je bil večkrat slišati tak-le zanimiv „razgovor“ :

— „Tega nočem“.

— Kaj pa hočeš, srček zlati?

— „Jaz hočem to“.

— Na dete moje.

— „To mi ne diši“.

— Ne-e, kaj pa bi rad?

— „Hočem pečenko“.

— Pečenke pa nimamo.

— „Pa jaz jo hočem“.

— Potrpi, jutri ti napravim pečenko.

— „Pa jaz jo hočem danes“.

— Molči, ti takoj spečem klobasico.

— „Jaz ne morem čakati, jaz hočem klobasico precej“.

— Skoči — Katarina (dekla) v gostilno in povprašaj pečene klobase, — na denar.

Dekla je prinesla.

— Vidiš dobro dete, da imaš klobasico.

Hočeš li piti?

— „Da — hočem piti“.

— Vbožec, kaj pa bi rajši?

„Hočem kave“.

— Ni še skuhana, bo precej gotovo.

„Jaz hočem hitro, hitro.“

— Na kavo —

„Nočem kave — hočem malo vinca“.

— Na vinca.

„Ta ni moj kozarec“.

— O kako je brihten in pozna svoj kozarec.

Na, ta je tvoj

Tako je bilo z obleko in stanovanjem. Janezek je postal *uporen Janez*.

Ta Janezek bo spravil kmetijo Miklaševo na boben. Gotovo! Pred dekleti zatajuje svojo naravo ker se boji, da bi ga ne marala nobena, če bi ga poznala. bodite pametne mladenke — Janeza ne in ne, rajši ostanite tako, kakor ste. Mati njegova, ki ga je tako slepo ljubila in razvajala, — ga sicer še ljubi, a sedaj ga ljubi pametno. On pa je ne mara. In mati — — trpi, — molči — skriva bridke solze — in moli za svojega nesrečno vzgojenega otroka. Oče — tolaži svojo ženo in nič jej ne očita, ker je on pripomogel krivi vzgoji. Oče skuša popraviti preteklost, pa ne more — in to ga boli — boli in peče. Obupal bi pač gotovo, da nima po izkušnji spametovane žene, ki ga miri in teši v teh hudih urah

Vpisujejo v družbo sv. Mohorja v Trstu sledeči čč. gg.:

1) Za župnjo sv. Antona novega : Frančišek Guštin — kaplan pri novem sv. Antonu — ulica s. Caterina št. 10, III. nadstr. Andrej Furlan, kaplan istotam — na stanovanju v cerkvi sv. Antona nov. ul. Vincenzo Bellini št. 2, IV nadstr.

2) Za župnijo Starega sv. Antona : Anton Slamič — kaplan pri starem sv. Antonu — ul. dei Fabbri št. 2

3) Za podružnico sv. Vincencija : III nadstr. Andrej Zink — kaplan pri podružni cerkvi sv. Vincencija.

4) Za župnijo sv. Jakoba se plačuje naročnina v. zakristiji dotične cerkve.

Katoličani na Japonskem.

Pozornost vsega sveta se obrača sedaj v daljno vzhodno Azijo, kjer se bije hud boj med mogočno Rusko in primeroma le majhnim Japonom. Nasproti si stojita dva po krvi, veri in omiki popolnoma nasprotna si naroda. Kdo bo zmagal v krvavem boju? To je vprašanje, kateremu ne ve nihče odgovora. In kakšne bodo posledice te vojne za vshodne dežele in za Evropo? Tudi tega ni možno sklepati. — Nekaj nam je rusko-japonska vojna vendarle že sedaj donesla, hočem reči *reče zanimanje* za te od nas tako oddaljene kraje. Kdo se je zmenil za Japonsko cesarstvo, ki je za nas, rekel bi. na koncu sveta, saj imajo oni lepo predpoldansko solnce, ko se mi Evropejci krepimo v mirnem polunočnem spanju. Sedaj pa gledamo vsak dan na zemljevid teh pokrajin in nestrpno pričakujemo tamošnjih novic. Zanimamo se za japonske šege, njih življenje doma in v vojski, zanimamo se pa tudi za njih preteklost, njih *zgodovino*. In prav sedanja vojska nam obnavlja v spominu dragoceno kri, katera je skozi tristo let tekla na Japonskem za Kristusovo vero. Da, tudi na Japonskem imamo brate po veri, katoličane, a njih zgodovina — je krvava.

Prvi je začel širiti krščansko vero po Japonskem sv. Frančišek Ksaverij iz reda Jezuitov. Bilo je 15 avg. 1549. l. torej pred dobrimi 350 leti, ko je stopil na japonska tla ta nevstrašeni apostol. Pridigoval je z veliko vnemo a tudi z velikim vspehom. Njegovi redovni bratje, jezuitje, so nadaljevali započeto delo. Čez 30 let so šteli na Japonskem že okoli 200.000 kristijanov.

A sledilo je kmalu strašno preganjanje, prvič, ker niso hoteli kristijani skazovati japonskim cesarjem (mikadom) božje časti, drugič pa ker so Japonci začeli sovražiti vse ptujce sploh zaradi grde lakomnosti in dobičkaželjnosti španskih,

portugiških in holandskih trgovcev, ki so se hoteli na vsak način udomačiti na japonskih tleh ter zagotoviti si svoje, trgovske zveze. Cesar *Taiko-sama* je l. 1546 kar zdvijal nad kristijani in jih skušal popolnoma zatreti. Vrgel je v ječo celo vrsto misionarjev. Petnajstim so porezali nosove. jih sramotno prepeljali v mesto Nagasaki in tam križali. Prihodnje leto so obsojenim kristijanom odrezali kos levega ušesa, jih več dni vozili skozi mesta in vasi, da bi tako ostrašili druge kristjane. Pa vse zastonj. Pogled na sv. mučenike jim je dal le še več poguma in mnogo poganov se je vsled tega izpreobrnilo. Dne 5. febr. 1597. so 26 mučenikov na griču poleg mesta Nagasaki pripeli na križ in jih počasi s sulicami zbadali do smrti. Spomin teh svetih spoznovavcev častimo v tržaški škofiji dne 20. februarja.

Pa to je bila še le priprava na hujša preganjanja. Cesar *Daifu-sama* je l. 1614. ukazal, da se morajo vsi kristijani prisiliti k odpadu; kdor ne uboga, se izžene iz države. Odredil je tudi, da bo vsak, kdor z misijonarjem le govori ali ga prenoči, živ sežgan, pa ne le on, ampak ž njim vred žena in otroci ter pet sosedov na levo in desno. Nsslednja leta je trpelo preganjanje neprenehoma. Najhujše je bilo l. 1622., ko je dalo svoje življenje več kot 120 spoznovavcev, med njimi 16 duhovnikov in 20 bratov iz raznih redov. Obsojene kristijane so sežigali nalašč počasi v groznih mukah. Petje psalmov in molitev sta donela iz plamena. — Pozneje so se pa Japonci naveličali izmišljati si vedno nove muke in leta 1640. je cesarski ukaz kar kratko odredil, da se umori vsak Evropec, ki pride na Japonsko. Tako je bilo onemogočeno dohajanje misijonarjev.

Dasi ni bilo več duhovnikov, se je med ljudstvom vendar še celih 200 let ohranila na tajnem krščanska vera. Od leta 1853. imajo zopet kristijani pristop v to državo in krščanstvo se je polagoma širilo, dasi je moralo še pod sedanjim cesarjem Mutsu-Hito prestati grozna preganjanja, dokler niso zasijali l. 1873. boljši časi.

Kako se je množilo število kristjanov na Japonskem zadnjih 50 let, nam kažejo te le številke: l. 1850. jih je bilo okoli 3200; l. 1890. — 44.505 in sedaj jih je nekaj čez 55.000. Seveda je to še jako malo številce proti številu vseh prebivalcev, ki štejejo sedaj nad 44 milijonov. Japonski kristijani bivajo v eni nadškofiji in treh škofijah. Nadškofijski sedež je v glavnem mestu Tokio s prebližno poldrugim milijonom prebivalcev. Dne 10. sept. l. 1899 je bila tu z veliko slovesnostjo posvečena nova cerkev brezmadežnega Spočetja M. D. Ostale tri škofije so Nagasaki (s prelepo cerkvo 26 mučenikov), Osaka in Hakodate.

Dušno pastirstvo je razdeljeno med 355 mi-

sijonskih postaj, v katerih slušbuje okolo 170 duhovnikov (med njimi je 32 domačih Japoncev). Katoliških cerkev in kapelic je sedaj malo nad dvesto. Tudi redovnice, katerih je bilo pred par leti 117, pomagajo vzgajati japonsko mladino. Katoličani oskrbujejo dalje 54 ljudskih šol, 7 višjih vzgojevališč, dvoje semenišč in 20 sirotišnic.

Tak je položaj katoličanstva na Japonskem. Dal Bog da bi po sedanji vojni zasijali za razširjanje krščanstva boljši časi in da bi Japonska, ki si prizadeva postati «moderna» država, dospela res do prave omike in prosvete, — do luči krščanstva!

Vinogradnikom.

Kako vzgojiti cepljenke in potaknjence. Potaknjence imenujemo k atke rastlinske dele, katere vlikamo v zemljo, da se nam vkorenijo. Trtni potaknjenci so 8—15 cm. dolge kolci z dvema ali tremi očmi. Če so potaknjenci že dobili koreninice, jih imenujemo bilfe. Prostor, kjer si hočemo vzgojiti iz potaknjencev lepe cepljene trte, naj bo ob solnčnatem griču, zavarovan pred vetrovi in blizu doma, ker se mora take trte večkrat in v poletnem času skoro vsak dan čuvati. Najbolja zemlja je peščena, pa tudi v drugi zemlji trta dobro vspeva, če le niso tla močvirnata.

Predno zasajamo potaknjence, je treba tak prostor, primerno pripraviti. Prekoplji ga vsaj 50—100 cm. globoko; čim globlje, tem boljše. Dobro je pognojiti s podelanim gnojem. Če smo dobili mladike od daljnih krajev, jih je treba močiti v vodi štiri do osem dni. Potaknjence naj se vedno prereže tik pod spodnjim in 2 ali 3 cm. nad zgornjim očesom. Ripariji portalis puščamo po dve, rupestri montikoli ali metaliki pa po 3—4 oči. Potaknjence sadimo s klinom kakor zelje, če je zemlja trda, drugače pa opravimo lahko brez klina. Gornje oko naj bo en dober prst pod zemljo. Trte je saditi v vrste, ker drugače ni mogoče hoditi brez škode med trsje. Na prekopani zemlji se torej potegne vrstica ali nit in ob njej se zasajajo potaknjenci 10—15 cm. (dobro kvarto) raz sebe. Druga vrsta bodi 40 cm. oddaljena od prve, med drugo in tretjo pusti kakih 70 cm. prostora, da vrtnar lahko stopa med vrstami. Četrta vrsta bodi od tretje zopet le 40 cm. oddaljena itd.

Ker je bila letošnja zima slaba in nam je vsled tega zaostalo delo, kaže zasajati potaknjence med letos zasajene trte, toda le po eno vrsto. Potaknjence naj vsadi tudi tisti, ki jih ne name-rava cepiti na «zeleno», ker si na način prav lahko vzgoji lepe bilfe.

Vspored slovenske službe božje v Trstu v postu 1904. *Sv. Anton novi*: Vsak petek ob 5 uri zjutraj sv. maša pred Najsvetejšim, koj po sv. maši postna pridiga. *Ob nedeljah* in praznikih: Ob 6½ zjutraj navadna slovenska služba božja. Ob 3½ pop. zopet *postna pridiga* z blagoslovom. *Sv. Jakob*: Vsako nedeljo in praznik. Ob 9 navadna slovenska služba božja. Ob 5 pop. postna pridiga, sv. blagoslov. — Ob nedeljah tudi sv. križev pot po sv. blagoslovu. Pri *Sv. Antonu starem*: Ob 6½ zjutraj navadna slovenska služba božja. Popoludne po kršč. nauku sv. križev pot. *Podružna cerkev sv. Vincencija*: Zjutraj ob 7½ slovenska pridiga. — Pop. ob 2½ postna pridiga.

Kaj pravi politika?

AUSTRIJA. Pretekle dni je razpravljala, *austr. delegacija* o vojnem proračunu. Minister Pitreich je odgovarjal na prašanja, stavljena mu od delegatov. Zagotavljal je, da se ni bati za skupnost vojske. Novi vojni minister ne jaha kakor njegovi predniki vedno nemškega konja, zato pa zvenijo vsi njegovi govori nekako bolj ugodno. Častniki, je rekel, morajo sicer čutiti in delati kot častniki skupne vojske, nikjer pa ni ukazano, da ne bi smeli gojiti in ljubiti svoje narodnosti. Od podčastnikov se ne zahteva znanja nemščine pač pa je treba telesno in moralno zdravih podčastnikov, in to so posebno kmečki sinovi. To je dobro spričevalo kmečkemu stanu in tako razumemo, zakaj štejemo slov. fante med najboljše vojake. — Na to je bil proračun sprejet. — Tudi *ogrška delegacija* razpravlja sedaj vojni proračun. Toda navzlic temu v tej požidovljenej državi ne morejo naprej. Tudi «železna roka» Tiszova je omagala.

DRUGI KRAJI. (Vojna.) Vsled rusko japonske vojske so oči vsega sveta obrnjene sedaj na daljni vzhod. Listi prinašajo vsak dan mnogo vesti, a te si tako nasprotujejo, da ne moremo trditi skoraj nič gotovega. Da so bili Rusi v Port Arturu dne 9 febv. od Japoncev zavratno napadeni in da so Rusom poškodovali tri ladije, to priznavajo Rusi sami. Kakšne zgube da so imeli Japonci sicer nočejo povedati, ali gotovo je, da je ruski smodnik tudi njih dobro opekel, ker so hitro zbežali s svojimi ladijami. — Japonsko brodovje je izdajalsko napadlo dve ruski vojni ladiji. Rusi so se bojevali junaško, kakor se zna bojevati samo Slovan. Ker je bilo japonsko brodovje mnogoštevilno, so Rusi svoji ladiji raje potopili, kakor da bi prišle v roke Japoncem. Na suhem pa so bili

dosedaj Japonci še vedno od Rusov z velikimi izgubami potisnjeni nazaj.

To je vse, kar se more z neko gotovostjo trditi, vse drugo so laži židovskih špekulantov ter časnikarjev in ljudi, ki bi radi potopili vse rusko ladijevje in sploh Slované v žlički vode. Vsi so te misli, da se bo bitka, ki bo odločila (in ta bo jako krvava), bila na suhem. Na to pa se pripravljati obe državi z neverjetno hitrostjo. Da bo končna zmaga na strani Rusov, o tem smo skoro prepričani. Svojim bratom želimo sijajno zmago i kot krščani i kot Slovani! — Dasi so vse druge države izjavile, da bodo nevtralne t. j. da se ne bodo vtikale v boj, je vendar le velika nevarnost, da se ogenj ne razširi tudi med druge države. Angleži namreč težko gledajo, kako raste na njihovo škodo moč Rusije v Aziji. Zato pa so naščuvali Japan proti Rusom: sedaj v vojskinem času delajo Rusom kjer le morejo sitnosti, proti njim hujskajo Kitajce; svoje vojake so poslali v Tibet, kjer imajo Rusi svoje trgovske interese zato, da bi imeli Rusi 2 vojski na enkrat in bi se njih moč cepila; vse angl. časopisje piše za Japonce. Tudi njih vojne ladije, pravijo, da so že pripravljene za boj. Rusi tega seveda ne bodo mirno prenašali in v slučaju jim bo prišla na pomoč prijateljska Francozka. Tako vidimo, da visijo črni oblaki na obzorju in da prihodnost nič dobrega ne obeta. Angleži mešajo zato, ker znajo, da zmaga Rusije ne pomeni le uničenje Japonske, ampak tudi konec angleške moči. Tudi v naši bližini, na *Balkanu*, se kuha in vre. Turki neprestano morijo kristijane. Turški sultan obljubuje vedno proti vladnim zastopnikom, da se bodo razmere za kristijane zboljšale, na drugi strani pa šunta svoje divje Albance proti balk. Slovanom. Te dni je že bila pri mestu Djakovu mala praska. Najbrže bodo morali sedaj na pomlad naši vojaki na Balkan, kjer bodo zadali Turčinu smrtni udarec. — Proti Nemcem so se vzdignili v Afriki zamorci in Nemcem se nič kaj dobro ne godi. — Tudi proti Špancem se puntajo njihovi naselniki na kanarskih otokih. Vlada je poslala tja nekaj svojih ladij.

Novice.

Duhovniške vesti iz tržaške škofije. Umril je mnogoč. g. župnik v Vodica (Istra) Jurij Dolžan v najboljših letih. Bil je goreč duhovnik naše škofije. Bog mu daj večni pokoj! — Veleč. g. Francišek Jurinčič bo dne 1. marca ustoličen za župnijo Paz v Istri. Dosedaj je bil kapelan v Zvonečem. — Župniški izpit so delali te dni v Trstu, č. č. g. g. Kazimir Mandić, Ivan Zalokar, Josip Krančič.

Ne pozabite vpisati se v družbo sv. Mohorja! Čas vpisovanja je samo še tri dni, če se kedo oglasi ka-neje, se ga morda le po milosti vpiše.

V Dekanah v Istri je priredilo «izob. azevalno društvo» dne 14. in 16. t. m. veselici, ki sta se prav dobro obnesli. Posebno nas vesele vspehi novega tamburaškega zbora, ki je moral svoje točke večkrat ponavljati. Čestitamo in želimo, da bi se po tem zgledu ustanovila po več krajih taka izobraževalna društva v blagor naroda.

Nov parnik V soboto ob 11 in pol predp. so spustili v morje novo trgovinsko ladjo «Call». Navzoč je bil med drugimi tudi trgovinski minister baron Call, kojega ime nosi nova ladja.

Nesreča na železnici. Dne 18. t. m. v jutro je povozil dunajski poštni vlak na tržaškem kolodvoru 57 letnega železniškega uslužbenca Ivana Žgajnerja. Telo je bilo hudo razmesarjeno. Nesrečnež zapušča 9 otrok, nekateri so pa že odrasli.

Drobtinice.

Za dekleta. V nekem okraju na Norveškem dovoljujejo zaroko le takim dekletom, ki znajo kuhati, peči, šivati in plesti. Zato so pa tudi tamošnja dekleta že v dobi 15 let izurjena v teh domačih ženskih opravilih. Taka navada bi tudi v nas ne bila slaba!

Žepna ruta ital. kraljice matere Margerite je cenjena na 150.000 frankov. Trije umetniki so imeli opravila z ruto tri leta in vendar se da ta ruta stisniti v zlato škatljo, ki ni večja kakor zrno boba.

Uganke.

Rešitev ugank v 1. štef. «Dr. Pr.».

1) Dragec ima sedaj dve leti; ko je pa Francek imel dve leti, je imel Dragec le eno; Francek je torej imel takrat dvakrat toliko let, kolikor Dragec.

2) Ded ima 59, oče 37 in sin 4 leta.

Prvo uganko je rešil prav: A. P. v Rojanu. (Ni priobčil svojega celega imena).

Drugo uganko so rešili prav: Štefan Roncel, ul Belvedere; Ogrizek Antonija, učenka v Rojanu; Janko Trošt in Anton Vouk, dijaka v Trstu.

Novе uganke. 1) * * * Lepo rudeče, dobro dišeče, Trdo srce; — kdo mi pove?

2) Kdor nima vseh zob, ima pogrešek v govorici. Kdo pa ne more gladko govoriti, tudi če ima vse zobé?

Darovi poslani našemu uredništvu. — Poverjenik č. g. A. F. nabral med Mohorjani 2 K. 22 st. Bog plati!

Listnica uredništva.

H. B. v G. Prihodnjic pa morajo priti Westminsterski gospodje na vrsto. Takrat je bilo mnogo drugega posla. — M. Šk. pri sv. Jakobu, Čestitam sicer post festum, pa prav iz srca! Bog Te živi! Le kaj pošlji! — Gioža. Hvala Ti za poslano in pa za Tvoje zanimanje. Upamo da pojde. Saj veš, kaj je prihodnjic Tvoje delo. Prosim lepo. Če je slab, pa piš'.